

โรงพยาบาลร่อนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๑/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

งานโภชนศาสตร์

บันทึกผู้จัดทำ

<p>ผู้จัดทำ :</p> <p><i>ดร.กนก ใจแก้ว</i> นางสาววรรณ ใจกรมณี นักโภชนาการปฏิบัติงาน</p>	<p>ผู้ตรวจสอบ :</p> <p>นายสยาม รามคล้าย นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป</p> <p>ผู้อนุมัติ :</p> <p>(นายศิริชัย ติญบุญกิจ) นายแพทย์ชำนาญการรักษากรในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลร่อนพิบูลย์</p>
--	---

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๒/๑๐

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ปก	๑/๑๒
สารบัญ	๒/๑๒
๑. วัตถุประสงค์	๓/๑๒
๒. ขอบเขต	๓/๑๒
๓. คำจำกัดความ	๓/๑๒
๔. ความรับผิดชอบ	๓/๑๒
๕. โครงสร้างงานโภชนศาสตร์	๔/๑๒
๖. แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร	๕/๑๒
๗. แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร	๖/๑๒
๘. แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร	๗/๑๒
๙. แผนผังการปฏิบัติงานในการดูแลโภชนบำบัดทางการแพทย์	๘/๑๒
๑๐. แผนผังการปฏิบัติงานในการดูแลโภชนบำบัดทางการแพทย์ผู้ป่วยใน	๙/๑๒
๑๑. เอกสารอ้างอิง	๙/๑๒
๑๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกระบวนการ ภาคผนวก	๑๐/๑๒ ๑๑/๑๒
- Nutrition Alert Form แบบคัดกรองทางโภชนาการ	๑๒/๑๒

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๓/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบขั้นตอนและกระบวนการผลิตและให้บริการอาหารแก่ผู้ป่วยที่รับไว้นอนทั้งงานผู้ป่วยในและงานห้องคลอด ดูแลให้โภชนบำบัดในคลินิกที่เป็นกลุ่มโรคสำคัญ ถูกหลักโภชนาการและโภชนบำบัด ถูกต้องตรงตามคำสั่งแพทย์ อาหารสะอาด ปลอดภัย เป็นไปตามมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการบริการที่มีคุณภาพ มีความพึงพอใจ ผู้รับบริการได้รับอาหารที่เหมาะสม มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอกับความต้องการพื้นฐาน โดยมีระบบบริการอาหารที่ดี รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้แลกเปลี่ยนอาหารกับโรคที่เป็นอยู่ได้อย่างถูกต้อง สามารถกลับไปดูแลตนเองที่บ้านได้

๒. ขอบเขตการให้บริการ (Scope of Service)

๑. งานบริหารทรัพยากร งานนโยบายและงานวางแผน
๒. งานควบคุมและผลิตอาหารผู้ป่วย
๓. งานโภชนบำบัด
๔. งานโภชนคลินิก
๕. งานพัฒนาคุณภาพและวิจัย

๓. คำจำกัดความ

การผลิตอาหาร หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอาหารสำหรับผู้ป่วยตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก การจัดซื้อ วัตถุดิบที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย การผลิตอาหารทั่วไป อาหารเฉพาะโรค อาหารทางสายให้อาหาร นมเด็ก อาหารฮาลาล และอาหารทางเลือก

อาหารเฉพาะโรค หมายถึง อาหารที่รับประทานเพื่อป้องกันโรค และรักษาโรค การเลือก อาหารให้เหมาะสมกับโรคที่เป็น เพื่อที่จะชะลอการเกิดโรคและสภาวะแทรกซ้อน

การสุขาภิบาลอาหาร หมายถึง การจัดการและควบคุมเพื่อให้อาหารสะอาดปลอดภัยจาก เชื้อโรค พยาธิ และสารเคมีที่เป็นพิษต่างๆ ซึ่งเป็นอันตรายหรืออาจเป็นอันตรายต่อการเจริญเติบโต ของร่างกาย สุขภาพอนามัยและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือกล่าวอย่างย่อคือ “การทำให้อาหาร สะอาดและปลอดภัย รับประทานแล้วไม่ทำให้เกิดโรค

๔. ความรับผิดชอบ

งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

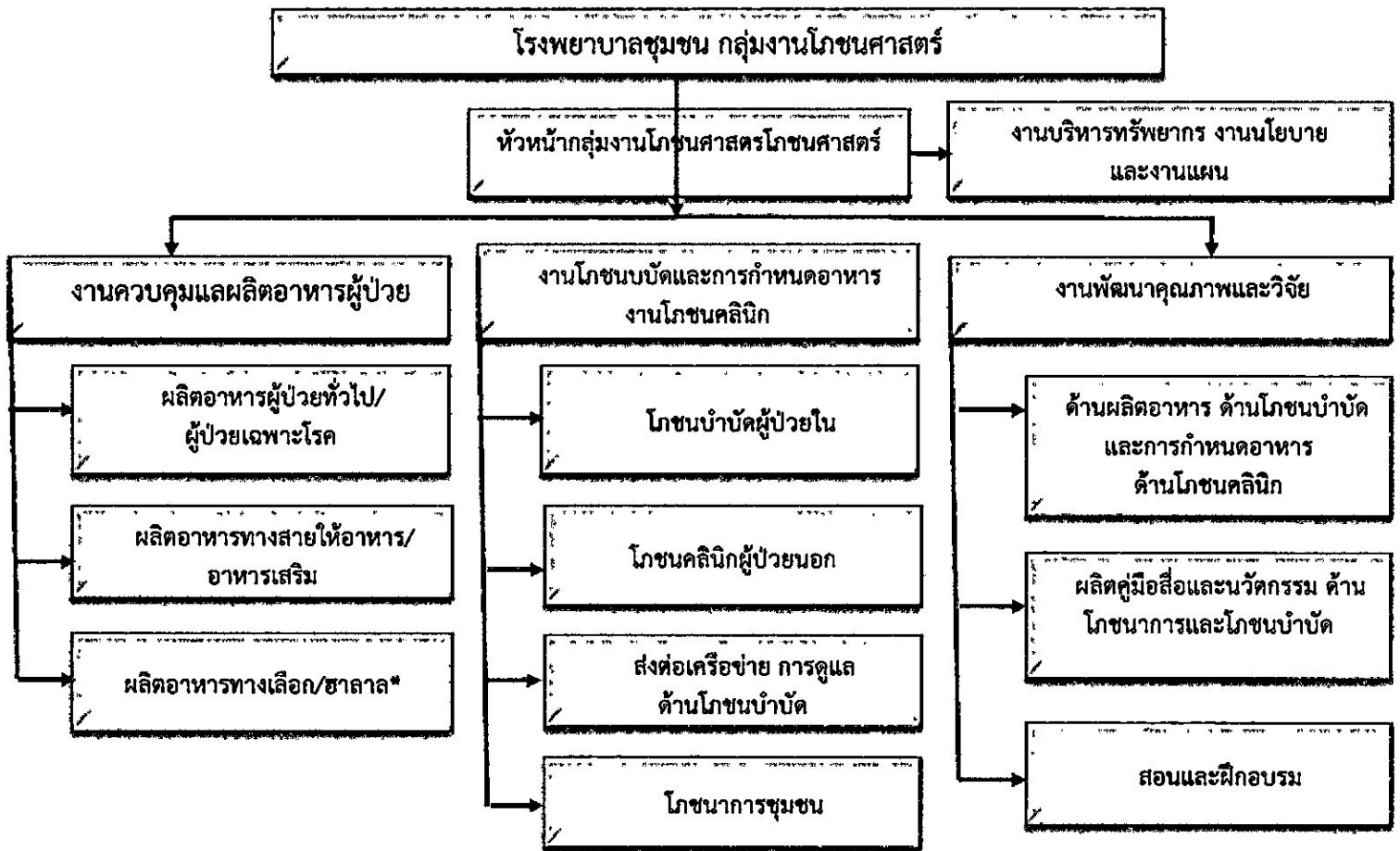
หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๔/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

๕. โครงสร้างงานโภชนศาสตร์

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๕/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

๕. ผังขั้นตอนและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน

แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร

ผู้ดำเนินการ	รองผู้อำนวยการด้านภารกิจอำนวยการ	บัญชี	เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น	นักโภชนาการ	พนักงานประกอบอาหาร	แบบบันทึกขั้นตอนการทำงาน				
						MM (นาที)	SLA (นาที/วัน/เดือน)	ขั้นที่	ลักษณะการทำงานในแต่ละขั้น	
										สำหรับงาน: โภชนาการ
										แผนก: โภชนศาสตร์
										เครื่องหมายที่ใช้ในการเขียนแผนภูมิ
										☒ ปฏิบัติการเพิ่มมูลค่า ☒ ตรวจสอบ ☒ ตัดสินใจ/อนุมัติ ☒ เข้าแฟ้มจัดเก็บ
										การเดินทางเพื่อปฏิบัติงานอีกจุดหนึ่ง ☒ ทำรายงานเสนอผู้บังคับบัญชา
๑	๒	๓	๔	๕	๖	MM (นาที)	SLA (นาที/วัน/เดือน)	ขั้นที่		ลักษณะการทำงานในแต่ละขั้น
										งานผลิตอาหาร
				☒						๑. สรุ่ยยอดผู้ป่วยที่มีสิทธิ์เบิกอาหาร
				☒						๒. คำนวณปริมาณอาหารสดอาหารแห้งตามยอดผู้ป่วย
				☒						๓. จัดทำใบสั่งซื้อ
		☒	☒	☒						๔. ตรวจสอบรับอาหารสด อาหารแห้ง
				☒						๕. แยกประเภทอาหารและจัดแบ่งตามจุดต่างๆ
					☒					๖. เตรียมอาหารชนิดต่างๆ

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๖/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

๕.ผังขั้นตอนและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร

ผู้ดำเนินการ	รองผู้อำนวยการด้านภารกิจหน่วยงาน	บัญชี	เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น	นักโภชนาการ	พนักงานประกอบอาหาร	แบบบันทึกขั้นตอนการทำงาน			
						M/M (นาที)	SLA(นาที/วัน/เดือน)	ขั้นที่	ลักษณะการทำงานในแต่ละขั้น
									งานผลิตอาหาร
									๗.ผลิตอาหารตามประเภทผู้ป่วย ๓ มื้อ
									๘.ตรวจสอบรสชาติอาหารหลังปรุง
									๙.รวบรวมเอกสารการเบิกเงินเพื่อเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ
									๑๐.ส่งเอกสารการเบิกเงินที่ฝ่ายบัญชี
									๑๑.ดึงข้อมูลการเบิกอาหารจากคอมพิวเตอร์
									๑๒.แยกประเภทอาหารตามใบเบิกอาหาร
									๑๓.จัดอาหารตามใบเบิก

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๗/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

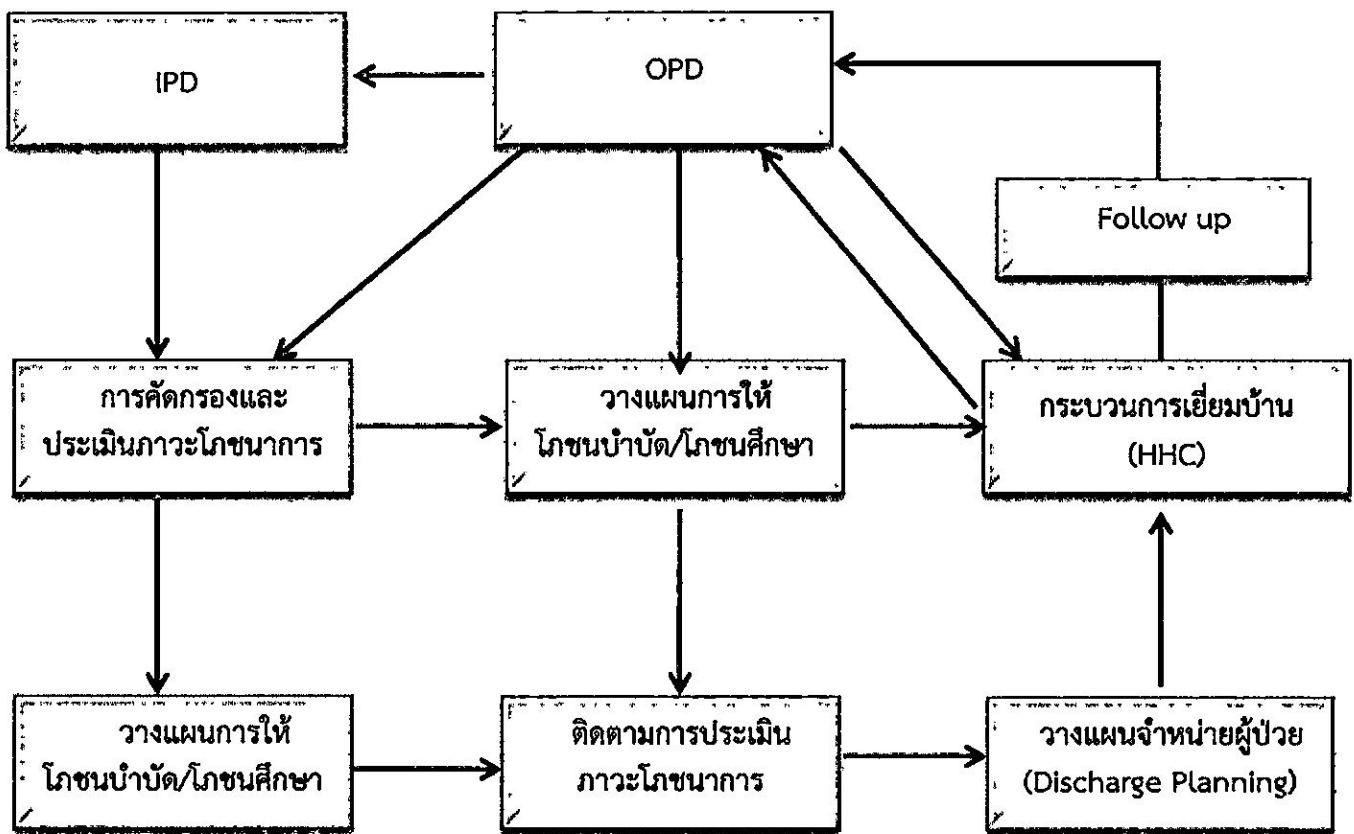
๕. ผังขั้นตอนและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน

แผนผังการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพการผลิตอาหาร

ผู้ดำเนินการ	รองผู้อำนวยการด้านภารกิจอำนวยความสะดวก	บัญชี	เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น	นักโภชนาการ	พนักงานประกอบอาหาร	แบบบันทึกขั้นตอนการทำงาน				
						สำหรับงาน: โภชนาการ	แผนก: โภชนศาสตร์	เครื่องหมายที่ใช้ในการเขียนแผนภูมิ		
							ปฏิบัติการเพิ่มมูลค่า		ตรวจสอบ	
							ตัดสินใจ/อนุมัติ		เข้าแฟ้มจัดเก็บ	
							การเดินทางเพื่อปฏิบัติงานอีกจุดหนึ่ง			
							ทำรายงานเสนอผู้บังคับบัญชา			
๑	๒	๓	๔	๕	๖	MM (นาที)	SLA(นาที/วัน/เดือน)	ชั้นที่	ลักษณะการทำงานในแต่ละชั้น	
										งานผลิตอาหาร
										๑๔. ตรวจสอบความถูกต้องของอาหารตาม Slip อาหาร
										๑๕. จัดอาหารใส่รถเข็นอาหาร
										๑๖. ขึ้นบริการอาหารบนหอผู้ป่วย
										๑๗. ล้างทำความสะอาดภาชนะและอุปกรณ์
										๑๘. ควบคุมการล้างทำความสะอาด
										๑๙. ตรวจสอบความเรียบร้อยบริเวณโรงครัว

 โรงพยาบาลรณพิบูลย์ Ronphibun Hospital	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโชนศาสตร์	
	งาน/กลุ่ม : งานโชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๘/๑๒
	วันที่จัดทำเอกสาร :	แก้ไขครั้งที่

แผนผังการปฏิบัติงานในการดูแลโชนบำบัดทางการแพทย์

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : งานโภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : งานโภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

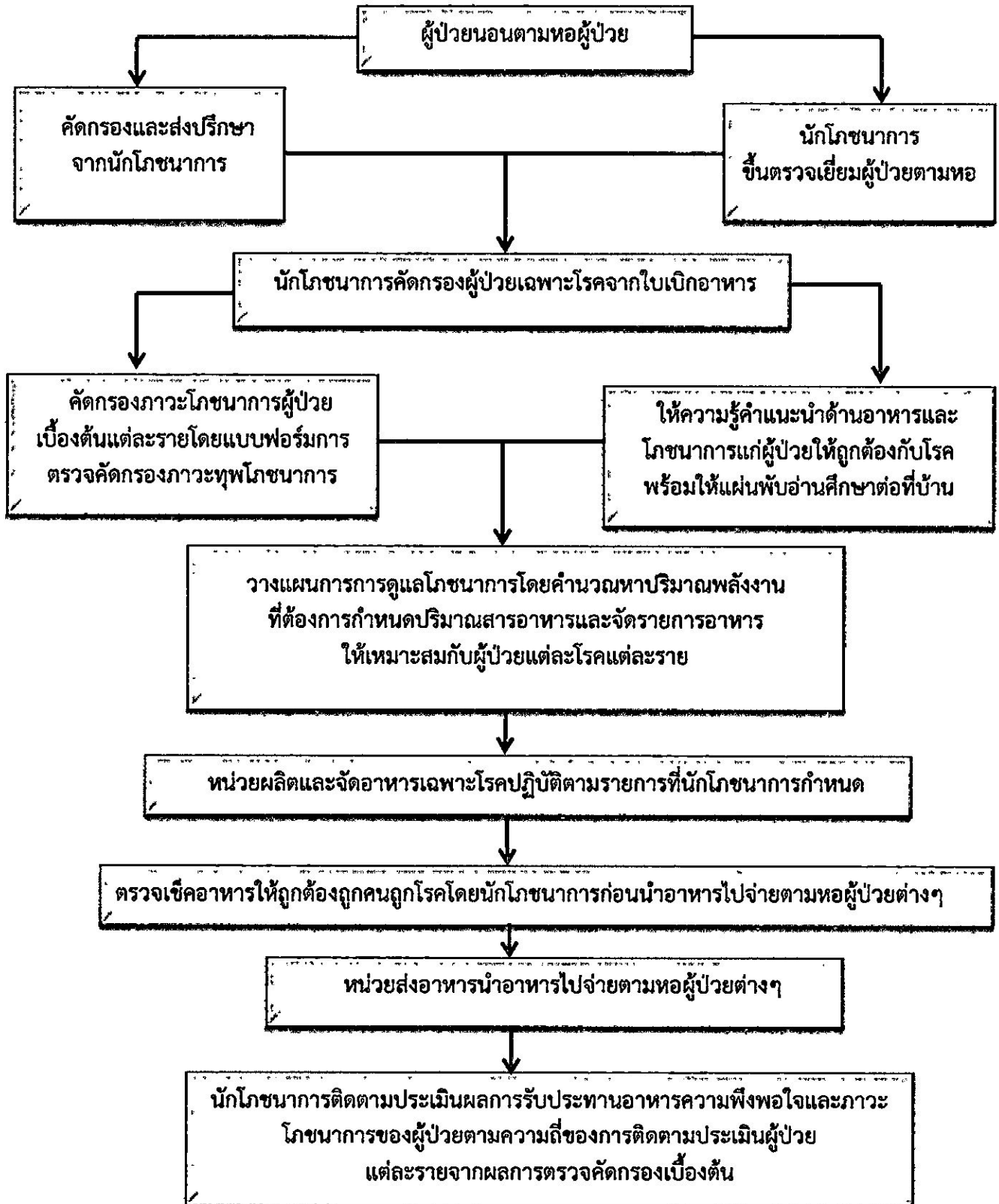
หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๙/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

กระบวนการดูแลผู้ป่วยด้านโภชนบำบัดทางการแพทย์ผู้ป่วยใน

 โรงพยาบาลร่อนพิบูลย์ Ronphibun Hospital	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : โภชนศาสตร์	
	งาน/กลุ่ม : โภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๑๐/๑๒
	วันที่จัดทำเอกสาร :	แก้ไขครั้งที่

๖. เอกสารอ้างอิง

- คู่มือการปฏิบัติงานโภชนาการในโรงพยาบาล กองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๐

๗. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกระบวนการงาน

ตัวชี้วัดสำคัญ (KPI)	เป้าหมาย
๑. ร้อยละการบริการอาหารผู้ป่วย ถูกต้อง ทันเวลา และครบถ้วนตามคำสั่งแพทย์	๘๐%
๒. อัตราการพบสารเคมีห้ามใช้ในอาหารผ่านเกณฑ์อาหารปลอดภัย ยาฆ่าแมลง สารฟอกขาว ฟอร์มัลลิน สารบอแรกซ์	๐%
๓. อัตราการพบสารปนเปื้อนในอาหาร ๖ ชนิดตรวจโคลิฟอร์ม แบคทีเรียในอาหาร ภาชนะ และมือผู้สัมผัสอาหารผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	๐%
๔. กลุ่มงานโภชนศาสตร์ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสุขาภิบาลอาหาร	ดีมาก
๕. กลุ่มงานโภชนศาสตร์ Clean Food Good Taste	ผ่าน
๖. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	๘๐%
๗. ร้อยละของผู้ป่วยเฉพาะโรคที่ได้รับการประเมินภาวะโภชนาการได้รับคำแนะนำ/ปรึกษา	๖๐%
๘. ร้อยละของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง(Chronic Disease) ที่ได้รับการประเมินภาวะโภชนาการครอบคลุม	>๖๐%
๙. ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับการประเมินภาวะโภชนาการครอบคลุม	>๖๐%
๑๐. ร้อยละของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่เข้ารับการรักษาใน CKD Clinic ได้รับการประเมินภาวะโภชนาการครอบคลุม	>๖๐%
๑๑. ร้อยละผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้ทางโภชนาการได้รับบริการอาหารที่กำหนดพลังงาน สารอาหารเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย	๖๐%

๑๑. ร้อยละผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้ทางโภชนาการได้รับบริการอาหารที่กำหนดพลังงาน สารอาหารเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย	๖๐%
---	-----

 กระทรวงสาธารณสุข MINISTRY OF PUBLIC HEALTH โรงพยาบาลรอนพิบูลย์ Ronphibun Hospital	คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : โภชนศาสตร์	
	งาน/กลุ่ม : โภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
	หมายเลขเอกสาร :	หน้าที่ : ๑๑/๑๒
	วันที่จัดทำเอกสาร :	แก้ไขครั้งที่

ภาคผนวก

โรงพยาบาลรอนพิบูลย์
Ronphibun Hospital

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง : โภชนศาสตร์

งาน/กลุ่ม : โภชนศาสตร์ กลุ่มงานบริหารทั่วไป

หมายเลขเอกสาร :

หน้าที่ : ๑๒/๑๒

วันที่จัดทำเอกสาร :

แก้ไขครั้งที่

Nutrition Alert Form

แบบคัดกรองทางโภชนาการ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ร.พ.รอนพิบูลย์นครศรีธรรมราช

ชื่อ-สกุล.....เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี HN.....วัน/เดือน/ปี.....เวลา.....
 การวินิจฉัยเบื้องต้น.....ข้อมูลจาก ผู้ป่วย ญาติ จาก.....

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง โดยเลือกเพียง 1 ช่องในแต่ละข้อใหญ่และข้อย่อย (ยกเว้น 6,8 เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง) และใส่คะแนนในช่อง คะแนน

น้ำหนักมาตรฐาน (Ideal body weight or IBW).....kg พลังงานร่างกายต้องการ.....kcal/day

1. ส่วนสูง/ความยาวตัว/ความยาวช่วงแขนจากปลายนิ้วกลางทั้ง 2 ข้าง (Arm span) วัดส่วนสูง.....ซม.
 วัดความยาวแขน.....ซม. Arm spanซม. ญาติบอก..... ซม.

2. น้ำหนักและค่าดัชนีมวลกาย (ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) = น้ำหนัก (กก.)/ส่วนสูง (ม.)²)

2.1 น้ำหนัก.....กก. ชั่งในท่านอน (1) ชั่งในท่านยืน (0) ชั่งไม่ได้ (0) ญาติบอก (0)

2.2 BMI..... กก/ม² BMI < 17.0 กก/ม² (2) BMI 17.0-18.0 กก/ม² (1) BMI 18.1-29.9 กก/ม² (0) BMI ≥ 30.0 (1)

หากไม่ทราบน้ำหนัก ใช้ผล Albumin หรือ ผล Total Lymphocyte Count (TLC) (TLC= Total WBC X % Lymphocyte)/100) อยางใดอยางหนึ่ง

2.1 ผล Albumin ≤ 2.5 g/dl < 25 g/dl (3) 2.6-2.9 g/dl (26-29g/l) (2) 3.0-3.5 g/dl (30-35g/l) (1) > 3.5g/dl (35g/l) (0)

2.2 ผล TLC ≤ 1,000 callas/mm³ (3) 1,001-1,200 callas/mm³ (2) 1,201-1,500 callas/mm³ (1) > 1,500 callas/mm³ (0)

3. รูปร่างของปว้ย ผอมมาก (2) ผอม (1) อ้วนมาก (1) ปกติ-อ้วนปานกลาง(0)

4. น้ำหนักเปลี่ยนใน 4 สัปดาห์ ลดลง/ผอมลง(2) เพิ่มขึ้น/อ้วนขึ้น (1) ไม่ทราบ (0) คงเดิม (0)

5. อาหารที่กินในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

5.1 ลักษณะอาหาร อาหารน้ำ (2) อาหารเหลวๆ(2) อาหารนุ่มกว่าปกติ (1) อาหารเหมือนปกติ (0)

5.2 ปริมาณที่กิน กินน้อยมาก (2) กินน้อยลง (1) กินมากขึ้น (0) กินเท่าปกติ (0)

6. อาการต่อเนื่อง > 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

6.1 ปัญหาการเคี้ยว/กลืนอาหาร สำลัก (2) เคี้ยว/กลืนลำบาก/ได้อาหารทางสาย (2) กลืนได้ปกติ (0)

6.2 ปัญหาระบบทางเดินอาหาร ท้องเสีย (2) ปวดท้อง (2) ปกติ (0)

6.3 ปัญหาาระหว่างกินอาหาร อาเจียน (2) คลื่นไส้ (2) ปกติ (0)

7. ความสามารถในการเข้าถึงอาหาร นอนติดเตียง (2) ต้องมีผู้ช่วยบ้าง (1) นั่งๆนอนๆ (0) ปกติ (0)

8. โรคที่เป็นอยู่ โดยต้องแจ้งให้นักกำหนดอาหาร/นักโภชนาการทราบ (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

DM เบาหวาน (3) CKD-ESRD (ไตเรื้อรัง) (3) CLD/Cirrhosis/Hepatic encephalopathy (ตับเรื้อรัง) (3)

Solid cancer (มะเร็งทั่วไป)(3) Chronic heart failure(หัวใจล้มเหลวเรื้อรัง) (3) Severe head injury (บาดเจ็บที่ศีรษะรุนแรง) (3)

Hip fracture(ข้อสะโพกหัก)(3) COPD (ปอดอุดกั้นเรื้อรัง) (3) ≥ 2° of burn (แผลไหม้ระดับ 2 ขึ้นไป) (3)

Stroke/CVA (อัมพาต) (6) Septicemia (ติดเชื้อในกระแสเลือด) (3) Severe pneumonia (ปอดบวมขั้นรุนแรง) (6)

Multiple fracture Malignant hematologic disease / Critically ill

(กระดูกหักหลายตำแหน่ง) (6) Bone marrow transplant (ผู้ป่วยวิกฤติ) (6)

(มะเร็งเม็ดเลือด/ปลูกถ่ายไขกระดูก) (6)

ผลการคัดกรองภาวะโภชนาการเบื้องต้น

คะแนนรวม

0-5 คะแนน (NAF = A : Normal- Mild malnutrition)

ไม่พบความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะทุพโภชนาการ

6-10 คะแนน (NAF = B : Moderate malnutrition) กรุณาแจ้งให้แพทย์ทราบและนักโภชนาการทราบทันที

พบความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะทุพโภชนาการ ให้นักโภชนาการทำการประเมินภาวะโภชนาการ และให้แพทย์ทำการดูแลรักษาภายใน 3 วัน

≥ 11 คะแนน (NAF = C : Severe malnutrition) กรุณาแจ้งให้แพทย์ทราบและนักโภชนาการทราบทันที

มีภาวะทุพโภชนาการรุนแรง ให้นักโภชนาการทำการประเมินภาวะโภชนาการ และให้แพทย์ทำการดูแลรักษาภายใน 24 ชั่วโมง

ผู้ทำการคัดกรอง.....ว/ค/ป.....เวลา.....